

Маріупольський
університет

ПРОГРАМА

**вступних випробувань до
аспірантури на 2026 рік**

**зі спеціальності D4 Публічне управління та
адміністрування**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПРАНТУРИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D4 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

Затверджено на засіданні
Вченої ради Маріупольського
державного університету
Протокол № 11 від 17.04.2026 р.

Київ – 2026

Програма вступного іспиту в аспірантуру зі спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування / укл. д.е.н., проф. Чечель А.О., д.н.держ.упр, проф. Бражко О.В., д.е.н., проф. Тарасенко Д.Л., к.політ.н., доц. Зелінська М.І. К. : МДУ, 2026. 15 с.

Програма вступного іспиту в аспірантуру зі спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування містить перелік питань вступного іспиту зі спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування, вимоги до дослідницької пропозиції як складової вступного іспиту, питання співбесіди для осіб, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань, ніж та, яка зазначена у дипломі про вищу освіту, критерії оцінювання відповідей. Програму складено на підставі державного стандарту України № 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення»; відповідних методичних рекомендацій Маріупольського державного університету.

ЗМІСТ

1. ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D4 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ.....	4
2. ВИМОГИ ЩОДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ.....	8
3. ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО АСПІРАНТУРИ З ІНШОЇ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ, НІЖ ТА, ЯКА ЗАЗНАЧЕНА У ДИПЛОМІ ПРО ВИЩУ ОСВІТУ.....	10
4. ДОДАТКИ.....	14

1. ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D4 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

1.1. Пояснювальна записка

Вступ до аспірантури на спеціальність D4 Публічне управління та адміністрування у 2026 році відбуватиметься в очному форматі відповідно до розкладу. Для осіб, які вступають з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі магістра (спеціаліста), вступники проходять додаткову співбесіду. Під час додаткової співбесіди вступникам ставиться від 3 питання зі списку запропонованих орієнтовних запитань.

Оцінка «склав» ставиться за умови надання відповіді на понад 50 % від поставлених запитань. Оцінка «не склав» ставиться за умови повної відсутності теоретичних знань з навчальних дисциплін:

- Місцеве самоврядування в системі публічної влади.
- Публічні фінанси та бюджетна політика.
- Соціальна і гуманітарна політика на державному та місцевому рівні.
- Планування розвитку територіальної громади.
- Публічна служба та кадровий менеджмент.

Вступник, який отримав оцінку «не склав», до подальших вступних випробувань не допускається.

Під час вступного іспиту ставиться три запитання, кожне з яких оцінюється максимально в 50 балів, додаткові запитання також можливі.

В програму вступного іспиту як складова частина входить презентація дослідницької пропозиції, яка також оцінюється в 50 балів.

Час, що відводиться вступникам для підготовки до надання відповідей на екзаменаційні питання, складає 45 хвилин.

1.2. Перелік питань вступного іспиту

1. Сутність і зміст поняття місцевого самоврядування.
2. Основні об'єктивні передумови виникнення місцевого самоврядування як форми народовладдя.
3. Роль місцевого самоврядування в системі публічної влади.
4. Правова, організаційна та фінансова автономії органів місцевого самоврядування.
5. Принципи, завдання та функції місцевого самоврядування.
6. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування.
7. Поняття і види систем місцевого самоврядування.
8. Загальна характеристика організаційних форм місцевого самоврядування.
9. Територіальна громада - основний елемент системи місцевого самоврядування.
10. Поняття, види і правове регулювання статусу представницьких органів місцевого самоврядування.
11. Виконавчі органи місцевого самоврядування їх правовий статус.
12. Сільський, селищний, міський голова, його правовий статус.
13. Староста в системі місцевого самоврядування.
14. Обласні та районні ради їх правовий статус.
15. Органи самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування.
16. Асоціації та інші добровільні об'єднання органів місцевого самоврядування.
17. Концепція місцевого самоврядування в Конституції України.
18. Поняття та функції публічних фінансів.
19. Система публічних фінансів України.
20. Державна фінансова політика та механізм її реалізації.
21. Організаційні основи управління публічними фінансами.
22. Нормативно-правові засади функціонування публічних фінансів.

23. Контроль за використанням публічних фінансів.
24. Публічні доходи та публічні видатки.
25. Податки та податкова система в Україні.
26. Правовий механізм встановлення податків і зборів в Україні.
27. Прямі державні податки в Україні.
28. Непрямі державні податки в Україні.
29. Місцеві податки та збори в Україні.
30. Бюджет і бюджетна система в Україні.
31. Доходи та видатки Державного бюджету України.
32. Місцеві бюджети України.
33. Міжбюджетні відносини і фінансове вирівнювання в Україні.
34. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення в Україні.
35. Державне соціальне та пенсійне страхування в Україні.
36. Публічний кредит та публічний борг.
37. Теоретичні засади соціальної політики.
38. Поняття соціальної політики, її мета та завдання.
39. Організація, наукове та методичне забезпечення соціальної політики.
40. Розвиток соціальної політики в Україні та світі.
41. Соціальний захист та соціальна безпека людини.
42. Соціальне страхування й соціальна допомога в Україні.
43. Ринок робочої сили в Україні та проблеми зайнятості.
44. Теоретико-методологічні засади державної гуманітарної політики в Україні.
45. Механізми вироблення державної гуманітарної політики в Україні.
46. Напрями державної гуманітарної політики України.
47. Світовий досвід державної гуманітарної політики.
48. Практичні механізми управління розвитком територіальної громади в Україні.
49. Ресурсне забезпечення розвитку територіальної громади в Україні.
50. Еволюція управління розвитком територіальної громади в Україні.
51. Тенденції розвитку територіальних громад в контексті реформування місцевого самоврядування в Україні.
52. Принципи стратегічного планування сталого територіального розвитку.
53. Стратегічне планування як складова цілісної системи планування місцевого розвитку.
54. Основні поняття та принципи стратегічного управління та стратегічного планування місцевого розвитку.
55. Цілі, завдання і функції публічної служби в Україні.
56. Основні принципи публічної служби в Україні.
57. Посада державної (публічної) служби як первинна структурна одиниця, її сутність і соціально-управлінська роль.
58. Класифікація посад в органах державної влади та місцевого самоврядування.
59. Право на державну (публічну) службу.
60. Правовий статус державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування і соціальні функції.
61. Права та обов'язки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування і соціальні функції.
62. Вступ на державну службу в Україні.
63. Вступ на службу в органи місцевого самоврядування: проведення конкурсу, вимоги до кандидатів
64. Гарантії та заохочення державних службовців.
65. Психологічна готовність керівника до управління.
66. Ефективність різних стилів керівництва в публічній службі.
67. Вплив соціально-психологічного клімату в установах публічної служби на ефективність управління.

68. Організація ефективної комунікації на публічній службі.
69. Структура та елементи інтерактивної міжособистісної взаємодії "керівник" - "підлеглий".
70. Організаційні та міжособистісні конфлікти: суть та заходи щодо запобігання їм.
71. Мотивація державних службовців як фактор ефективності управління.

1.3. Критерії оцінювання відповідей

Знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури на вступних випробуваннях зі спеціальності, оцінюватимуться за 200-бальною шкалою.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати під час відповідей на питання білетів вступного іспиту зі спеціальності, – 150 (повнота відповіді на кожне питання оцінюється у 1 – 50 балів); презентація дослідницької пропозиції оцінюється у 1 – 50 балів.

Вступники, які під час вступних випробувань зі спеціальності наберуть менш як 120 балів, позбавлятимуться права участі в конкурсі.

Бали за окремими складовими вступного іспиту розподіляються наступним чином:

Екзаменаційні питання			Презентація дослідницької пропозиції	Сума
Питання №1	Питання №2	Питання №3		
50 балів	50 балів	50 балів	50 балів	200 балів

Оцінювання відповіді на поставлені запитання відбувається за наступними критеріями:

- 50-40 балів** теоретичне питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки;
- 39-30 балів** теоретичне питання розкрито майже в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки;
- 29-20 балів** значна частина теоретичного питання не була висвітлена;
- 19-0 балів** більша частина питання не була висвітлена або питання повністю не розкрито.

1.4. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Декларація про державний суверенітет України : Декларація від 16.07.1990 р. № 55-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
2. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (ІІІ) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення: 15.02.2023 р.).
3. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
4. Кримінальний кодекс України: Кодекс від 26.01.2011 р. № 2341-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
5. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 26.01.2021 р. № 1135-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-20#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
6. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 р. № 2235-ІІІ. 12.01.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
7. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України від 15.04.2014 р. № 1207-VII. Дата оновлення : 13.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).

8. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
9. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
10. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
11. Про органи самоорганізації населення : Закон України від 11.07.2001 р. № 2625-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
12. Про проголошення незалежності України : Постанова Верховної Ради Української РСР від 24.08.1991 р. № 1427-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
13. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
14. Цивільний кодекс України : Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).

Список літератури

1. Адміністративне право : підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю.П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
2. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтєвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
3. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204 с.
4. Драгомирецька Н.М., Романенко Є.О., Чукут С.А. Організаційно-правовий контекст діяльності уряду України зі сталого розвитку (англ.). Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права № 5 (2021). С. 7-20. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.5.1>
5. Зайцев Ю. К., Москаленко О. М. Сучасна політична економія як теоретична основа економічного розвитку суспільства : у 2 кн. Книга II. Сучасна політична економія як методологічна парадигма економічної політики розвитку у глобалізованому суспільстві : монографія. Київ: КНЕУ, 2020. 275 с.
6. Історія політичної думки України : підручник / І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін. ; за заг. ред. Н.М. Хоми. Львів : Новий Світ-2000, 2017. 632 с.
7. Касьяненко Л. М. Економічна теорія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 224 с.
8. Кокарев І. В. Основи економічної теорії : навч. посіб. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.
9. Основи публічного адміністрування : навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін. ; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Вид. 2-ге, допов. та перероб. Харків : Право, 2021. 238 с.

2. ВИМОГИ ЩОДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Презентація дослідницької пропозиції є складовим елементом вступного іспиту зі спеціальності. Дослідницька пропозиція – це авторський науковий текст обсягом до 10 сторінок, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутньої дисертаційної роботи. Дослідницька пропозиція має містити наступні складові:

- обґрунтування актуальності теми майбутнього дослідження;
- стан розробки теми у вітчизняній та зарубіжній науці;
- виділення невирішених раніше частин та питань загальної проблеми, котрим буде присвячено майбутнє дослідження;
- орієнтовні об'єкт та предмет майбутнього дослідження;
- можливі шляхи розв'язання поставлених задач.

Дослідницька пропозиція готується вступником до аспірантури самостійно та подається у електронному вигляді на кафедру публічного управління та адміністрування на електронну адресу crma@mu.edu.ua до уваги предметної комісії не пізніше ніж за три робочі дні до проведення вступного іспиту зі спеціальності. За бажанням вступника, додатком може подаватися також рецензія на дослідницьку пропозицію від передбачуваного наукового керівника.

Технічні параметри тексту дослідницької пропозиції:

- шрифт: Times New Roman
- розмір шрифта: 14
- міжрядковий інтервал: 1,5
- поля: 2 см
- нумерація сторінок має починатися з другої сторінки
- оформлення Титульного листка – згідно з Додатком 1

При обранні тематики майбутнього дисертаційного дослідження і підготовці дослідницької пропозиції вступник до аспірантури має взяти до уваги, що освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування пропонує наступні напрями дослідження, що визначатимуть потенційні тематики дисертаційних робіт:

- теорія, філософія, історія публічного управління та адміністрування;
- інститути і механізми публічного управління та адміністрування;
- публічне управління в сучасних умовах євроінтеграційних процесів;
- публічне управління як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень;
- сутність демократії та демократичних засад публічного управління;
- публічне управління: публічна сфера, публічне право і публічна політика – співвідношення феноменів;
- цільова, функціональна та організаційна структури публічного управління;
- публічне управління як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень;
- кадрова політика і кадрові технології в системі публічної служби: світовий досвід і Україна.

Презентація дослідницької пропозиції оцінюється за шкалою від 0 до 50 балів за наступними критеріями:

БАЛИ	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
40-50	Вступник обґрунтував актуальність обраної теми; продемонстрував прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені майбутнім дисертаційним дослідженням та публікаціями; чітко сформулював мету, завдання, об'єкт та предмет майбутнього дослідження; орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження з обраної теми; продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; показав володіння сучасною історіографією та джерельною базою з теми дослідження.
30-39	Вступник обґрунтував актуальність обраної теми; водночас недостатньо продемонстрував прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені передбачуваними дисертаційним дослідженням та публікаціями; недостатньо чітко сформулював або мету, або завдання, або об'єкт та предмет майбутнього дослідження; орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження обраної теми; продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; показав володіння сучасною історіографією та джерельною базою з теми дослідження.
20-29	Вступник обґрунтував актуальність обраної теми; водночас недостатньо продемонстрував прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені передбачуваними дисертаційним дослідженням та публікаціями; недостатньо чітко сформулював або мету, або завдання, або об'єкт та предмет майбутнього дослідження; орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження обраної теми; слабо продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; показав поверхове володіння сучасною історіографією та джерельною базою з теми дослідження.
10-19	Вступник обґрунтував актуальність обраної теми; водночас недостатньо продемонстрував прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені передбачуваними дисертаційним дослідженням та публікаціями; недостатньо чітко сформулював мету, завдання, об'єкт та предмет майбутнього дослідження; слабо орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження обраної теми; не продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; показав поверхове володіння сучасною історіографією та джерельною базою з теми дослідження.
0-9	Вступник не надав достатньої аргументації для обґрунтування актуальності обраної теми; не виділив прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені передбачуваними дисертаційним дослідженням та публікаціями; недостатньо чітко сформулював мету, завдання, об'єкт та предмет майбутнього дослідження; слабо орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження обраної теми; не продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; не володіє сучасною історіографією та джерельною базою з теми дослідження.

3. ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО АСПІРАНТУРИ З ІНШОЇ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ, НІЖ ТА, ЯКА ЗАЗНАЧЕНА У ДИПЛОМІ ПРО ВИЩУ ОСВІТУ

3.1. Пояснювальна записка

Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), призначається додаткове вступне випробування у формі співбесіди в очному форматі відповідно до розкладу.

Додаткова співбесіда проводиться перед вступним іспитом зі спеціальності для виявлення мінімального рівня обізнаності вступника зі змістом спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування.

3.2. Перелік питань співбесіди

1. Поняття публічного управління та адміністрування і його головні ознаки.
2. Визначення та структура публічного управління України
3. Публічне управління як системне публічне явище.
4. Теоретико-методологічні засади публічного управління.
5. Публічне управління в Україні: становлення за європейськими стандартами.
6. Принципи публічного управління.
7. Територіальна організація влади в Україні та її моделі.
8. Адміністративно-територіальний устрій України.
9. Централізація та децентралізація територіальної організації влади.
10. Правовий статус та компетенція місцевих державних адміністрацій.
11. Муніципальна реформа в Україні та її зв'язок з адміністративною реформою.
12. Принципи та методи публічного управління.
13. Стратегічне планування у системі публічного управління.
14. Система управління комунальною власністю.
15. Публічне управління в економічній сфері.
16. Основні засади публічного управління в соціальній сфері.
17. Публічне управління та муніципальна публічна влада.
18. Всесвітня декларація про місцеве самоврядування. Європейська хартія про місцеве самоврядування.
19. Формування правової та соціальної держави в Україні.
20. Основні напрями публічного управління та адміністрування в Україні.
21. Співвідношення управління та адміністрування.
22. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.
23. Публічна сфера і публічна політика.
24. Соціальні та психологічні аспекти публічного управління.
25. Сутність і елементи управлінського контролю.
26. Сутність мотивації в системі публічного управління.
27. Загальні принципи ефективного керівництва та їх застосування в публічному управлінні.
28. Публічне управління та адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.
29. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління.
30. Управління як визначальна функція публічного адміністрування.
31. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція.
32. Предметна сфера публічного адміністрування.
33. Публічне адміністрування: поняття та наукові засади.
34. Принципи і закони публічного адміністрування.

35. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
36. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер.
37. Громадянське суспільство як суб'єкт публічного адміністрування.
38. Публічне адміністрування та влада.
39. Органи виконавчої влади в системі публічного адміністрування.
40. Місцеве самоврядування та його роль у публічному адмініструванні.
41. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.
42. Механізми, органи, методи і стиль публічного адміністрування.
43. Органи виконавчої влади в системі публічного адміністрування.
44. Публічне адміністрування та економіка. Процес планування місцевого економічного розвитку.
45. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері.
46. Результативність та ефективність публічного адміністрування.
47. Комунікаційний процес в системі публічного адміністрування.
48. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування.
49. Результативність та ефективність публічного управління та адміністрування.
50. Європейські стандарти публічного адміністрування та євроінтеграція.

3.3. Критерії оцінювання відповідей

Оцінювання додаткового вступного випробування у формі співбесіди для осіб, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), відбувається за двобальною шкалою: «склав» або «не склав». Оцінка «склав» виставляється у наступних випадках:

- повна, вірна та ґрунтовна відповідь на запитання, теоретично правильний і логічно обґрунтований виклад матеріалу, при якому вступник повно і глибоко використав відомі йому фактичні знання, виявив здібність аналізувати економічні явища та процеси, робити висновки і узагальнення з чітким їх формуванням;

- правильна і обґрунтована відповідь, з якої видно, що абітурієнт розуміє теоретичний матеріал, його повноту, глибину, системність, але допускає при цьому деякі несуттєві неточності;

- правильна, проте не обґрунтована відповідь, з якої видно, що абітурієнт розуміє теоретичний матеріал, його повноту, глибину, системність, але допускає суттєві неточності;

- неповна відповідь на запитання або така, що не містить аналізу фактичного матеріалу, необхідних узагальнень і висновків, і свідчить про те, що знання абітурієнта мають дещо розрізнений, фрагментарний характер.

Оцінка «не склав» виставляється за неправильну відповідь, яка не відповідає змісту програмного матеріалу і свідчить про нерозуміння вступником його основних положень.

У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не склав», він не допускається до наступних вступних іспитів зі спеціальності та іноземної мови і позбавляється права брати участь у конкурсному відборі.

3.4. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Декларація про державний суверенітет України : Декларація від 16.07.1990 р. № 55-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
2. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення: 15.02.2023 р.).
3. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).

4. Кримінальний кодекс України: Кодекс від 26.01.2011 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
5. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 26.01.2021 р. № 1135-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-20#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
6. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 р. № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
7. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України від 15.04.2014 р. № 1207-VII. Дата оновлення : 13.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
8. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
9. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. 13.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
10. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
11. Про органи самоорганізації населення : Закон України від 11.07.2001 р. № 2625-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
12. Про проголошення незалежності України : Постанова Верховної Ради Української РСР від 24.08.1991 р. № 1427-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
13. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).
14. Цивільний кодекс України : Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення : 01.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 15.02.2023 р.).

Список літератури

1. Адміністративне право : підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю.П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
2. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
3. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204 с.
4. Драгомирецька Н.М., Романенко Є.О., Чукут С.А. Організаційно-правовий контекст діяльності уряду України зі сталого розвитку (англ.). Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права № 5 (2021). С. 7-20. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.5.1>
5. Зайцев Ю. К., Москаленко О. М. Сучасна політична економія як теоретична основа економічного розвитку суспільства : у 2 кн. Книга II. Сучасна політична економія як методологічна парадигма економічної політики розвитку у глобалізованому суспільстві : монографія. Київ: КНЕУ, 2020. 275 с.
6. Історія політичної думки України : підручник / І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін. ; за заг. ред. Н.М. Хоми. Львів : Новий Світ-2000, 2017. 632 с.
7. Касьяненко Л. М. Економічна теорія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 224 с.
8. Кокарев І. В. Основи економічної теорії : навч. посіб. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.
9. Основи публічного адміністрування : навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна,

М. С. Ковтун та ін. ; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Вид. 2-ге, допов. та перероб. Харків :
Право, 2021. 238 с.

4. ДОДАТКИ

Додаток 1.
Зразок оформлення
титульної сторінки
дослідницької пропозиції

**МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ**

ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОПОЗИЦІЯ

ТЕМА:

Вступника до аспірантури МДУ

(ПІБ повністю вступника)

Рівень вищої освіти: третій

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність: D4 Публічне управління
та адміністрування

Освітньо-наукова програма: «Публічне
управління та адміністрування»

Передбачуваний науковий керівник:
*ПІБ передбачуваного наукового керівника,
науковий ступінь, вчене звання*

(не обов'язково)